

BOUWHISTORISCHE VERKENNING

Adres: Herestraat 59

Status: BBP

Periode: veldwerk 24-9-2003 (eerste waarneming op 21-8-2003 J.A. van der Hoeve en T. Tel).

Onderzocht door: T. Tel, F. van der Waard en J.A. van der Hoeve (veldwerk); H. Wierdsma (archiefonderzoek).

Auteur: F. van der Waard

Datum: Groningen 18 december 2003. (toevoeging afbeeldingen 7 maart 2007)

INLEIDING

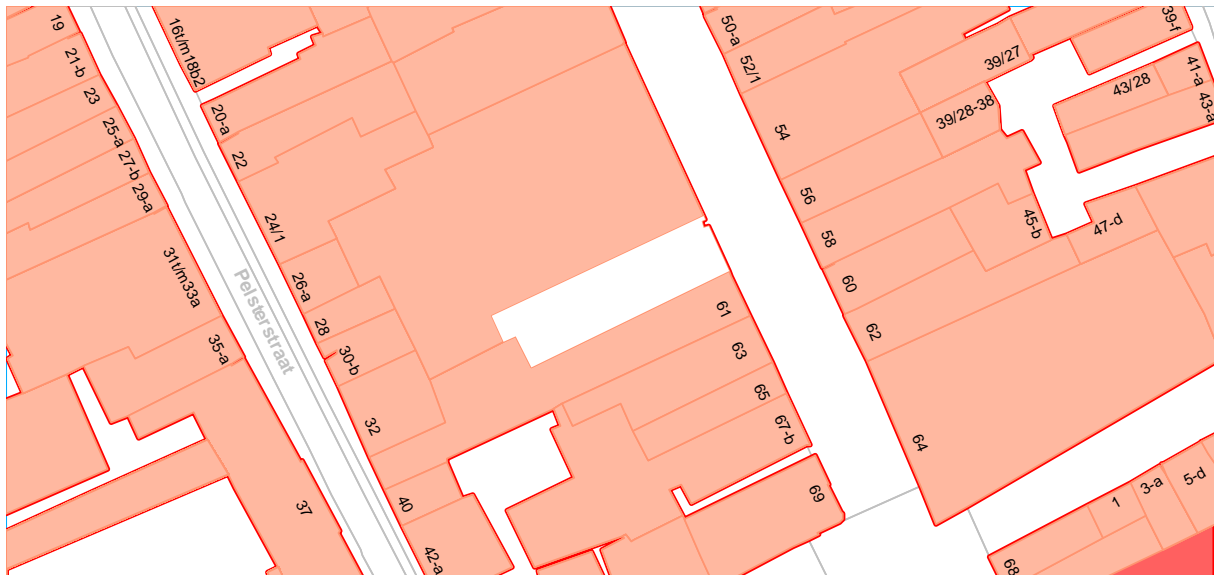
Deze bouwhistorische verkenning is uitgevoerd in het kader van het project Bouwhistorische inventarisatie en verkenning van de binnenstad van Groningen. Dit is het eerste project in het kader van de cultuurhistorische inventarisatie van het hele grondgebied van de gemeente Groningen die tot doel heeft de cultuurhistorische kwaliteiten in beeld te brengen. De bouwhistorische verkenning bevat een korte schets van de bouwgeschiedenis van het pand, een beschrijving van het interieur en het exterieur en een waardestelling. Het onderzoek richt zich in hoofdzaak op het gebouw zelf, waarbij in beperkte mate gebruik is gemaakt van schriftelijke bronnen en oud kaartmateriaal. De bouwgeschiedenis wordt daarom in hoofdlijnen weergegeven. Ook is het mogelijk dat achter voorzetwanden en verlaagde plafonds oudere constructies en interieur-afwerkingen verborgen zitten.

Voor het onderzoek van de bouwgeschiedenis is gebruik gemaakt van het bouwdoossier van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken van de Gemeente Groningen.



SITUERING/STRUCTUUR

Herestraat 59 staat op een diep perceel aan de westzijde van de Herestraat. Het pand is een groot diep tweelaags huis (ca. 18,1x8,1m) met zadeldak met wolfseinden voor en achter dat tot voor kort geheel onderkelderd was. Rechts van het pand bevindt zich een recent overbouwde steeg en links is de buurman recent tegen het huis aangebouwd. Hier was van oorsprong een drup zoals op een foto uit 1966 nog gezien kan worden. Het hele dak is bedekt met muldenpannen.



BOUWGESCHIEDENIS

Vermoedelijk werd in het midden of de tweede helft van de 15de eeuw de kern van het huidige huis met een kelder, begane grond en verdieping en een kap met borstwering gebouwd. De kap met zijn naar binnen gekromde korbelen en gekraaste telmerken, waarvan aan een zijde steeds een teken gebroken is, kan uit die tijd dateren. Deze kenmerken vindt men ook bij de kapgebinten van Poelestraat 21 uit 1450 (d), waarbij Herestraat 59 iets jonger lijkt te zijn. De zolder had een vloer van bakstenen op hun plat die op ribben liggen. Deze vloer is nog deels bewaard gebleven.

Op de verdieping werd achteraan in de linkermuur een gemetseld kruisvenster aangebracht, hetgeen erop wijst dat hiernaast een vrije ruimte was. Vermoedelijk was de linker buurman korter dan Herestraat 59. Het kruisvenster kan erop duiden dat dit achterste gedeelte van de verdieping een vrij luxe woonvertrek was. Ook het gemetselde kruisvenster duidt op een datering van vóór 1500 en ondersteunt de datering van de kap.

Dit huis had van oudsher de stookplaatsen in de rechterzijgevel. Er zijn althans minimaal 3 stookplaatsen in de rechterzijgevel geweest en slechts 1 stookplaats in de linkerzijgevel op de verdieping. Als de stookzijde aan de rechterkant is, dan moet de oorspronkelijke trap aan de linkerkant gezocht worden. Tegenover de stookzijde was dan de doorloopzijde waar de trappen zitten en de gang zich ontwikkelt. De huidige trap uit de eerste helft van de 20ste eeuw naar de zolder op ongeveer 2/3 van de diepte van het huis kan min of meer op de oorspronkelijke plaats zitten. Wellicht kon met een trap op die plek zowel het voorhuis als de achterkamer bediend worden. Een andere mogelijkheid is dat de trap ergens bij de linkerachterhoek van het huis gezocht moet worden. In de eerste helft van de 20ste eeuw bevond zich in die hoek deels in een uitbouw een trap van de begane grond naar de verdieping.

Het is niet geheel duidelijk hoe een bouwnaad in de linker zijgevel geïnterpreteerd moet worden. Het is opvallend dat het metselverband aan beide zijden verschilt en dat ongeveer op die plek de balklaag boven de begane grond meer dan 1 meter in hoogte verspringt. Wellicht moeten deze beide verschijnselen met elkaar in verband gebracht worden en gaat het om twee bouwdelen met bouwlagen van verschillende hoogte. Aan de andere kant is het ook mogelijk dat men in veel latere tijd de balklaag boven een deel van de begane grond lager herlegde.

Het is ieder geval duidelijk dat het huidige bouwvolume van het huis in het midden of de tweede helft van de 15de eeuw in één keer een doorgaande kap kreeg. Het is niet geheel duidelijk of toen het huis in één keer nieuw gebouwd werd of dat het in feite ging om een voorhuis en een achterkamer (wellicht van verschillende bouwdata) die toen verenigd werden onder één kap. Het is zeer wel denkbaar dat het huis een oudere kern heeft. Ook het gebruik van het aan één stuk gesmeedde anker, dat 14de-eeuws kan zijn, suggereert oudere stenen bouwfasen cq voorgangers.



Detail van de kaart van Haubois uit omstreeks 1643 (het noorden op deze kaart is links). Herestraat 59 is het zevende huis gerekend vanaf de hoek met de Kleine Pelsterstraat.

Op de kaart van Haubois uit ca. 1643 wordt het huis met een zadeldak afgebeeld met de steeg aan de noordzijde. Ook wordt een diep achterhuis aangegeven, waarachter een dwars eenlaags gebouw stond. Op het minuutplan van ca. 1830 is het voorhuis goed herkenbaar. Achter het voorhuis was aan de linkerzijde een ondiepe aanbouw waarin zich in 1926 een trappenhuis bevond. Naast deze aanbouw was een even ondiepe binnenplaats. Deze toestand bestond nog tot in de 20ste eeuw. De bebouwing daarachter die mogelijk met het bij Haubois aangegeven achterhuis overeen kwam, hoorde toen bij het noordelijke buurpand.



De kadastrale minuut van omstreeks 1830 met daarop aangegeven de moderne huisnummering.

In de (tweede helft?) van de 19de eeuw werd de voorgevel in een lijstgevel met stucwerk veranderd. De begane grond had in 1947 een winkelpui met in het midden een portiek met een ingang. Deze pui zou mogelijk uit het einde van de 19de eeuw kunnen dateren.

De firma Möhlman en Ovelgönne krijgt in 1926 vergunning om een privaat op de verdieping tegen de achtergevel naast de trap te bouwen. Dit privaat en het bestaande in de trapuitbouw op de begane grond werden op de gemeentelijke riolering aangesloten.

In de jaren 30 werden aan de achterzijde aanbouwen gemaakt om de winkelruimte te kunnen vergroten. In 1945 heeft het pand enige oorlogsschade opgelopen en een voltrefter gekregen. Ondermeer werd een schoorsteen langs de zijgevel en het bovendak vernieuwd wegens een granaatinslag.

In 1947-48 werd de winkelpui veranderd en werd het portiek vergroot naar ontwerp van architect H.J. van Wissen. In deze periode had het pand nog een kelder.

In 1960 werd het achterste gedeelte van de gang overbouwd en werd de indeling van de begane grond gewijzigd. Vermoedelijk werd toen de trap van de begane grond naar de verdieping in de steeg aangebracht. Bij die gelegenheid zal de uitbouw met de trap aan de linkerzijde van de achtergevel verdwenen zijn.

Vanaf het eind van de jaren 70 hebben in het winkelgedeelte grondige verbouwingen plaats en wordt het pand aan de achterzijde gelegen aan de Pelsterstraat bij de winkel getrokken. De winkelpui van Van Wissen is inmiddels vervangen door een recente pui en de kelder is vermoedelijk dichtgegooid.

BESCHRIJVING

gevels

De voorgevel is een tweelaagse gepleisterde lijstgevel met mezzanino en heeft drie venstertraveeën. De pui is modern. Op de hoogte van de vensterbank van de vensters van de verdieping bevindt zich tussen het rechter en het middelste venster een oud anker dat vermoedelijk op de bovenkant van de balklaag vastgemaakt is.

Drie hoge nissen, gevormd door een stucwerkomlijsting, omvatten de vensters van de verdieping en die van de mezzanino. De gevel wordt omvat door een eenvoudige dubbele stucwerklijst. Binnen deze omlijsting bevindt zich onder de vensters een blokpleister en daarboven zijn op regelmatige afstanden smalle horizontale banden in de pleister aangebracht.

De verdieping heeft drie zesruitsvensters met slanke kozijnen en duivejagerprofielen.

De mezzanino heeft drie segmentbogige vierruitsklapramen met van duivejagers voorziene vrij slanke kozijnen. Onder deze vensters bevinden zich stucwerkversieringen van ranken.

De gevel wordt bekroond door een geprofileerde kroonlijst die ondersteund wordt door geprofileerde klossen.

De voorgevel kan goed uit de tweede helft van de 19de eeuw dateren en wellicht is er nog oudere bouwsubstantie onder de pleisterlagen aanwezig.

De linker (zuidelijke) zijgevel is recentelijk ingebouwd door de buurman. Vroeger was er een smalle drup. Het bovenste gedeelte van deze gevel is vanaf het dak van de buurman zichtbaar. Het voorste gedeelte is in een onregelmatig verband opgetrokken. De tienlagenmaat bedraagt ca. 83,5-84,5 cm; de steenmaat 29-29,5 x 13,5-14 x 7-7,5cm. In dit voorste gedeelte bevindt zich een eikenhouten latei. Het achterste gedeelte van de muur is in ruw staand verband opgemetseld met oranje- of rood gekleurde kloostermoppen. De tienlagenmaat bedraagt 87 cm; de steenmaat ca. 29-30 x 14-14,5 x 7cm. Toch is er geen duidelijke bouwnaad te ontdekken en mogelijk hoort al het muurwerk bij elkaar.

Aan de ankers kan afgeleid worden dat de balken om en om van een anker voorzien zijn. Het blijkt dat de balken waarin kapebinten staan een anker hebben en de tussenbalken niet. Achteraan in de muur is de bovenkant van een thans dichtgezet in baksteen gemetseld kruisvenster te zien. Dit kruisvenster was overdekt door segmentbogige rollagen. Links van het venster zit een normaal anker met veer en schieter rechts van het venster bevindt zich een uit één stuk gesmeed anker dat zeer oud kan zijn.

Boven de middenstijl moet een speciale constructie aangebracht zijn om de balk te kunnen opvangen, wellicht met een soort raveelbalk op een manier zoals bij Herestraat 40 het geval is geweest. Een dergelijk kruisvenster moet uit de tijd stammen van vóór de grootscheepse invoering van zandsteen en kan goed uit

de 15de eeuw dateren, waarmee tevens deze gevel gedateerd kan worden. De halfsteens invulling van dit kruisvenster zou 18de- of 19de-eeuws kunnen zijn.



De bovenkant van het dichtgemetselde kruiskozijn in de zuidgevel.

De rechter (noordelijke) zijgevel is geheel van cementpleister voorzien en deels ingebouwd door de overbouw van het achterste deel van de steeg waar de trap zich bevindt. De gevel staat opvallend naar het zuiden uit het lood en kan net zo oud zijn als de linkerzijgevel. Ongeveer halverwege de gevel bevindt zich op de verdieping een moderne hijsdeur en een uitgemetselde schoorsteen.



De achtergevel en zuidelijke zijgevel gefotografeerd in 2002.

De achtergevel is op begane grond niveau uitgebroken en kan daarboven niet goed waargenomen worden omdat de verdieping en top recent met plaatmateriaal bekleed is. Blijkens foto's uit 2002 (waarop de gevel ten dele te zien is) is de achtergevel van een cementpleister voorzien. Op grond van die foto en sporen die

aan de binnenkant aangetroffen zijn kan het volgende over de gevel gemeld worden. Op de verdieping bevinden zich van rechts naar links een deur met een bovenlicht, een WC-raampje, een oud kozijn met recente openslaande dubbele deur met ongedeelde bovenlicht en een recente aanbouw die met plaatmateriaal bekleed is.

Links boven de deur aan de rechterkant is een anker zichtbaar dat vermoedelijk aan de balklaag boven de verdieping is bevestigd.

Op zolderniveau bevindt zich in het midden een breed driestrooksvenster (Dat kon aan de binnenkant van de zolder vastgesteld worden), waarvan de kozijnen een duivejager hebben. Iedere strook heeft de vorm van een zesruitsraam waarvan het bovenlicht een klpraam is.

Rechts (ten zuiden) van dit grote venster bevindt zich een klein venstertje zonder verdere onderverdeling.

beschrijving per bouwlaag

De begane grond is een winkelruimte met verlaagde plafonds en voorzetwanden zodat daar geen waarnemingen gedaan kunnen worden. De steeg is in het achterste gedeelte overbouwd en daarin is de trap naar boven uitgebouwd. Gezien het grote niveauverschil halverwege de verdieping, zal het voorste gedeelte van de begane grond vrij hoog zijn en moet het achterste gedeelte lager zijn. Dit kan niet gezien worden door de verlaagde plafonds. De balklaag boven de begane grond zal derhalve ongeveer halverwege het pand ca. 1,2 meter lager aangebracht zijn. Het lijkt goed mogelijk dat de oude balklaag boven de begane grond nog aanwezig is.

De verdieping is overdekt door een enkelvoudige balklaag (één van de balken kon gemeten worden en was ca. 28 cm hoog en rood beschilderd). In de linker voorkamer is de balklaag omkist. Overigens zijn verlaagde plafonds aangebracht, maar kan de situering ontleend worden aan de plaats van de kagebinten op zolder. De balken waren voorzien van ribben (doorsnede ca. 6,5x10cm) op ca. 30 cm h.o.h. waarop een bakstenen vloer heeft gelegen. Vermoedelijk is het grootste deel van deze ribben bewaard gebleven. Uit de beschrijving van de begane grond zal duidelijk zijn dat het voorste deel van de verdieping vrij laag is. De voorkamer heeft vensters die tot de vloer doorlopen, zodat van buiten de indruk wordt gewekt dat de verdieping hoger is dan die in werkelijkheid is. Ongeveer halverwege is een trapje van vijf treden zodat de vloer van de achterste helft van de verdieping veel lager zit. Omdat het plafond wel op dezelfde hoogte zit, zijn de ruimten achter veel hoger.

Links voor bevindt zich een brede voorkamer met omkiste balken. Aan de linkerkant is een jaren vijftig haardpartij aangebracht die mogelijk wel op de plaats van een oudere haard zit. Daarnaast bevindt zich een lange smalle keuken waarin twee vaste kasten uit de jaren 30 zijn aangebracht. De deur van de kamer naar de keuken heeft een 19de-eeuwse paneeldeur met een knierscharnier die later betimmerd is. Achter de brede voorkamer ligt een overloop. De voorkamer heeft een deur naar deze overloop met links ervan een binnenraam met glas in lood. Achter de overloop zit het trapje en het gedeelte van de verdieping met de lagere vloer.

Het trapje komt op een soort overlooppriimte met zachtboardplafond en parketvloer uit. Daarnaast bevindt zich een ruimte met een granitovloer die vermoedelijk vroeger een keuken is geweest. Deze ruimte heeft moderne hijsdeur aan de steegkant.

Achteraan bevinden zich een smalle en een brede ruimte. Deze beide achterkamers zijn vanuit de overloop bereikbaar en hebben geprofileerde deuromlijstingen en bochtscharnieren, waarbij de deur naar de linkerkamer een betimmerde paneeldeur is en die naar de rechterkamer ontbreekt.

De brede rechter achterkamer heeft aan de rechtermuur een schouw uit de jaren vijftig van de 20^{ste} eeuw en is voorzien van zachtboardplafond en een parketvloer. De kamer heeft een dubbele deur met ongedeelde bovenlicht en daarnaast een opening die op een uitbouwje achter het huis uitkomt via welke men de trap in de steeg kan bereiken.

De smalle linker achterkamer heeft in de achtergevel een buitendeur en een WC-raampje. Kennelijk is hier een WC geweest. Deze wordt aangegeven op een bouwplan van 1926 en is toen daar gebouwd. Ook was hier toen een uitbouw waarin de trap van de begane grond naar de verdieping was aangebracht.

Tevens bevindt zich in deze smalle achterraimte tegen de linkermuur de trap van de verdieping naar de zolder. Dit is een rechte steektrap met een art-deco trappaal.

Deze indeling bestond in hoofdlijnen al in de jaren 30 van de 20^{ste} eeuw en zal deels nog 19de-eeuws zijn.

Een aantal deuren op de verdieping heeft 2 hoge panelen naast elkaar en daarboven een glaspaneel en dateert uit het tweede kwart van de 20ste eeuw.

kapconstructie

De zolder heeft een borstwering die vermoedelijk anderhalfsteen (kloostermopformaat) dik is. De kapconstructie bestaat uit zes kapgebinten die een sporenkap ondersteunen. De kapgebinten zijn 1 t/m 6 vanaf de straatzijde genummerd met geritste telmerken, waarbij de rechterzijde gebroken is. Van deze gebroken merken is steeds een teken gebroken.

De gebintenkap is voorzien van eiken tussenbalken (ca. 11 x 11 cm) die met smeedijzeren stroppen aan de gebintplaten zijn gehangen. Op de dekbalken en hangbalken is een naaldhouten vlieringvloer met stoflatten aangebracht.

De gebinten hebben gekromde stijlen (22 x 12,5 cm) die in de borstwering zijn gekast en in de dekbalken (19 x 19 cm) zijn gepend. De gebinten zijn voorzien van naar binnen gekromde korbeels die onder (3 toognagels) en boven (2 toognagels) gepend zijn. De windschoren zijn onder met spijkers met hamer-vormige koppen tegen de stijlen gespijkerd en boven in de plaat gepend. Er zijn houten blokkeels zijdelings aan de gebintstijlen gespijkerd die op de muurplaat zijn vastgespijkerd en deze verankeren. Gezien de uitvoering van deze kap is een datering uit het midden of de tweede helft van de 15de eeuw goed mogelijk.



De eikenhouten kapconstructie met sporen en haanhouten ter hoogte van de fliering (foto boven) Deze constructie wordt ondersteund door gebinten en wurmten ter hoogte van de zolder (foto onder).

De zoldervloer is vermoedelijk van oudsher een bakstenen vloer geweest die op de balken en ribben heeft gelegen. Een deel hiervan is bewaard gebleven in het vijfde en zesde vak in een soort rookkamer. De stenen meten ca. 28-28,5 x 12,5-13 cm.



Een deel van de zolder heeft een bakstenen vloer.

Bij de voorste vier vakken is de bakstenen vloer verdwenen en is er op de ribben een 20ste-eeuwse houten vloer aangebracht. De ribben lijken echter grotendeels intact te zijn.

De sporenparen (doorsnede spoorhout ca. 12 x 8,13 x 7 cm, spoorafstand 70-78 cm) hadden oorspronkelijk 2 haanhouten. De haanhouten waren met rechte liplassen over de sporen gelipt, die steeds met een toognagel en 2 ijzeren spijkers bevestigd waren. Een enkele lipllas was niet recht, maar zwaluwstaartvormig. Bovenaan zijn de sporen halfhouts over elkaar gekeept.

De sporen waren deels van gezaagde telmerken voorzien. De voorste helft van de kap is van recente sporenparen voorzien en bij veel sporen zijn niet alle haanhouten nog aanwezig.

Het voorste deel van de ruimte (anderhalf vak) is vrij recent afgetimmerd. Daarachter bevindt zich een kleinere recent afgeschoten ruimte. In het vierde vak is aan de rechterzijde een naaldhouten lichtkoker aangebracht.

In het vijfde vak bevindt zich een soort rookkamer. Onder dekbalk 4 is een dwarswand gemaakt in de vorm van een halfsteens muur van hergebruikte grote stenen (5 lagen 40 cm). De linkerzijwand van dit vertrek staat met een stompe hoek op deze dwarsmuur en gaat van dekbalk 4 naar dekbalk 5. Beide muren staan met elkaar in verband.

De vloer van dit vertrek is deels belegd met bakstenen op hun plat en deels met plavuizen (21x21cm). In het zesde vak liggen ook oude grenen delen ca. 28 cm breed en 3 cm dik, waarnaast een strook plavuizen ligt. In het vijfde vak bevindt zich aan de rechterkant een rookkanaal dichtbij gebint 4 en ook in het zesde vak is een rookkanaal. De indruk bestaat dat het rookkanaal van het vijfde vak mogelijk ooit iets met de functie van deze afgescheiden ruimte te maken had. Wellicht heeft de ruimte ooit als rookkamer gefunctioneerd of iets dergelijks.

De toegang tot de rookkamer vindt plaats door een 20ste-eeuwse opgeklampte deur (die mogelijk uit de jaren 20 dateert) in de dwarswand. In een latere stelling tegen de binnenkant van de dwarswand bevindt zich een hergebruikte eenpaneeldeur.

Achter in de kap zijn in het laatste anderhalve vak twee kamertjes naast elkaar afgetimmerd die uit het tweede kwart van de 20ste eeuw dateren. De deuren naar de twee afgetimmerde kamers achter in de kap zijn van dezelfde vorm als die op de verdieping en dateren mogelijk ook uit het tweede kwart van de 20^{ste} eeuw.

WAARDESTELLING

Herestraat 59 heeft hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een laatmiddeleeuwse percellerings- en bebouwingsstructuur aan een van de hoofdassen van de stad Groningen. In dit kader is ook de steeg aan rechterzijde van belang.

De bouwmassa met zijn steile kap heeft hoge monumentwaarde daar deze de bouwsubstantie en vorm van een laat middeleeuws huis nog vrij duidelijk weerspiegelt.

De voorgevel heeft afgezien van de moderne pui positieve monumentwaarde omdat deze als goed gedetailleerde 19^{de}-eeuwse lijstgevel architectonische waarde bezit. Bovendien is de gevel de rest van een historische gevelrij aan de westzijde van de Herestraat. Wellicht zit er ook nog oudere waardevolle bouwsubstantie onder de pleister.

Het casco van dit huis is zeer waardevol en heeft hoge monumentwaarde. De muren en de balken kunnen uit de 15de eeuw dateren en het is denkbaar dat er nog ouder muurwerk in verborgen zit. Ook de eventuele muurresten van een gedempte kelder kunnen waardevol zijn. De kap is uitermate waardevol vooral de eiken gebinten en de eiken sporenparen die bewaard zijn gebleven. Zeer waardevol zijn de restanten van de baksteenvloer op ribben, een constructie die zo typisch voor Groningse huizen is. Dit is een vrij vroeg voorbeeld van een dergelijke constructie. Als ander vroeg voorbeeld van 15de-eeuwse bakstenen vloeren op ribben is slechts Oude Boteringestraat 72 bekend (ca. 1450) waar de bakstenen vloer op de vliering ligt.

Ook het dichtgezette gemetselde kruisvenster is een bouwhistoisch detail van zeer hoge monumentwaarde. Een dergelijk venster is zeer zeldzaam. Slechts bij vier andere middeleeuwse huizen in Groningen zijn sporen van dergelijke vensters bekend en ook op landelijke schaal is het aantal met bogen gemetselde kruisvensters beperkt.

Wat betreft het interieur is met name de afgeschoten rookkamer op zolder waarvan er tot nu toe geen andere voorbeelden van bekend zijn in de stad Groningen van hoge monumentwaarde. Overigens is er weinig waardevol historisch interieur aangetroffen.

AANBEVELINGEN

Het pand dient nader bouwhistorisch onderzocht te worden indien de mogelijkheid zich voordoet.

BIJLAGE

Uittreksel uit het bouwdoossier van de dienst RO/EZ van de gemeente Groningen.

Adres : **Herestraat 59**
Bouwdoosnummer : B 12281
D.I.V. bezoek : 17 september 2003

1926

De firma Möhlman en Ovelgönne krijgt een vergunning om een privaat te bouwen. Dit privaat en het bestaande privaat op de begane grond nogen worden voorzien van een inrichting tot waterspoeling en een voorziening om de faecaliën en het hemelwater af te voeren naar het riool van de gemeente.

1930

J. Ovelgönne te Ropterdam krijgt een vergunning om het gebouw te vergroten met een aanbouwje, voorzien van een glazen kap, het verkleinen van een privaat op de begane grond en het maken van een doorgang tussen de winkel en het aanbouwje. Het werk wordt nog hetzelfde jaar voltooid.

1935

H.J. Ovelgönne krijgt een vergunning om het gebouw, bevattende een woning en een winkel, uit te breiden bestaand in het maken van een aanbouw ter vergroting van de winkel. Het werk wordt nog hetzelfde jaar voltooid.

1942

Er wordt een materiaal aanvraag ingediend: 0.32 kubieke meter naaldhout t.b.v. een verrotte winkelvloer.

1945

Er wordt een materiaal aanvraag ingediend door de firma Möhlman en Ovelgönne (Manufacturen magazijn "De Zon") t.b.v. het vernieuwen van een schoorsteen langs zijgevel en bovendak wegens een granaatinslag. Daarnaast wordt een aanvraag ingediend t.b.v. het vernieuwen van een houten goot aan de zijgevel en gootklossen van ijzer wegens een voltreffer. Het oorlogsschaderapport bedraagt f804,- (hoofdzakelijk timmer- en schilderwerk).

1947

De firma Möhlman en Ovelgönne krijgt een vergunning voor het wijzigen van de winkelpui in de voorgevel en het vergroten van de portiek in deze gevel. Het werk wordt in 1948 voltooid. J. van Wissen is de architect van het bouwplan.

1960

H.J. Ovelgönne krijgt een vergunning voor het overbouwen van een achtergedeelte van de open gang, het wijzigen van de indeling op de begane grond, het verlagen van een gedeelte van het gebouw, het verhogen van een gedeelte van de begane grond verdieping en het veranderen van de winkelpui in de voorgevel met het portiek aldaar. Architect H.J. van Wissen maakt het bouwplan.

1961

H.J. Ovelgönne krijgt een vergunning voor het in voorraad hebben van een hoeveelheid stookolie van meer dan 40 liter.

1966

De firma Möhlman en Ovelgönne krijgt een vergunning voor het aanbrengen van een lichtreclame (foto van de voorgevel aanwezig in het bouwdoossier)

1974

Er wordt een vergunning verleend t.b.v. een reclamelichtbak aan de voorgevel.

1978

J. Ovelgönne krijgt een bouwvergunning voor het veranderen van de winkelruimte. Bouwkosten: f 54.100,-.

1982

De gebr. Blokker uit Amsterdam krijgen een vergunning voor het vergroten van de magazijnruimte met een goederentransportlift. Bouwkosten f 120.000,-. Het werk wordt nog hetzelfde jaar voltooid. Architectenbureau Fokke de Boer uit Sneek ontwerpt het bouwplan. Er wordt een vergunning verleend voor reclame lichtbakken

1986

Blokker b.v. krijgt een vergunning voor het veranderen en vergroten van het winkelpand door samenvoeging met de voormalige sportschool (Pelsterstraat 40). Het werk wordt nog hetzelfde jaar voltooid.

1987

Blokker b.v. krijgt een vergunning voor het intern veranderen van het winkelpand.

1992

De bouwpolitie constateert dat er wordt gebouwd zonder bouwvergunning.

H. Wierds